

ЗОРАН ЂЕРИЋ

ПЕСМЕ ЗА ДЕЦУ ИЗ РУКОПИСА

Након изненадне и још увек несхватљиве смрти песника и професора др Зорана Ђерића, остао је његов лични рачунар у којем се још увек налази мало књижевно благо. Међу тим драгоцености-ма песник Ненад Шапоња пронашао је рукопис песама за децу. Већина оних који су га добро познавали остала је изненађена овим открићем. Никада нисмо разговарали о Зорановим певањима за децу, иако се толико година дружио са њима као директор Позоришта младих у Новом Саду. Прва песма датира још из 2009. године и очигледно је да су настајале из године у годину, све до 2017, када је последња датирана. У њима се чита један дечак враголан, који се на различите начине упознаје са овим светом, који све то бележи, на себи својствен начин, и тера нас да се и ми запитамо да ли је свет заиста такав. Он се поиграва речима, појмовима, онима које познаје али и онима које је сам измислио и од њих прави песме прскалице! Све се разлети на хиљаде страна, попут Зврка, којег кад добро навијеш, врти се до изнемоглости. Често је у дијалогу са одраслима које збуњује својим питањима или закључцима, управо онако као то чине радознала и мислећа деца. Баш тако смо и одрастали. Имали смо кога да питамо: бабу, деду, маму, тату, неки облак, траву, куцу, мацу, пиле и слушали смо кишу у њеним правилним ритмовима, од чега смо касније стварали музику речи. Та музика речи у овим песмама компонује нежну мелодију за дечје уши. Из ових песама се и учи: о једној беби без зуба, о труби и туби, шта настаје под језиком и како је то када те задеси она имао – па немао, учи се ђерићевски... тихо и ненаметљиво. Да не увреди некога. За сада само неколико песама, а ускоро, надам се, и књига са добрим насловом.

Лука Кецман

ЕБЕРЕЧКЕ, ЕБЕРДУ

1.

Еберечке?
Еберду!
Одакле сте?
Ми из воде.
Откуд овде?
Из воде смо
– водењаци,
чаробњаци.
Воден-бубе,
Водойије,
Водо-йрубе,
Водолије.
Откуд овде?
Са извора
до њвој двора,
царе,царе,
јосиодаре.
Није ово двор,
већ двориште,
нисам ја Цар,
већ дериште.

2.

Еберечке?
Еберду!
Одакле сте?
Ми из йраве.
Цветне главе?
И њела од сйрњике.
Руке као стабљике...
...и ноје – шибљике.
Травњаци?
Не, ђаци-йрваци.

3.

Еберечке?
Еберду!
Одакле сте?
Ми са неба.
Облачићи и облаци.
Мрва хлеба
у павлаци.
Баш ми треба
да дам маци.

4.

Еберечке, еберду.
Шта радиш ту?
Ту сам био.
Ту сам се родио.
Ту?
Баш њу.
Тууу?
Тууу!
Туту-
мраче.

2. 10. 2009.

ЗВРК

Нашао сам зврк.
Кад попијем срк
млека,
идем да се играм
са другом
који ме чека,
а дошао је из
даааалееекааа!

5. 12. 2009.

ВИД И СЛУХ

Види!
Видим.
Види!
Видим.
А шта видиш?
Нешићо видим.
Кажи, што се стидиш?
Не сћидим се.
Тебе видим.
А како ме видиш?
Мало се видиш.
Као да вириш.
Као да се скриваш.
Немој да ме откриваш!
Од страха се скривам.
Од која се скриваш?
Да ли си нешићо крива?
Од тате се скривам,
Од маме се скривам,
Јер нећу да се умивам.
Из куће избивам,
Па је тата киван,
А мама се љути,
Неће да прећути.
Чујеш?
Чујем!
А шћиа чујеш?
Да заверу неку кујеш.
Ћуиши, не ѿовори.

5. 5. 2010.

ЈЕДНА БЕБА

Једна беба
није хтела
јести хлеба.
Није знала
да ли треба.
Гледала је с неба
буба Љуба:
*Знам да ниси данџуба,
Нејо си без зуба.
Ал је њуба,
Када си крезуба.
Џаба,
Шњо ниси баба,
За њрицкање још си слаба.
Ни ја не бих мојла лисџ да слисџим,
Да немам секуџиће,
Ошџре зубиће,
За сочно лиџиће.*

12. 5. 2010.

ТРУБА И ТУБА

Труба је труба! Боља је туба!
Туба је груба, трбушаста, баш као и ја.
Из мојих уста удувао сам ваздух, ух!
Да бих произвео звук,
Дубок, предубок,
Широк, преширок...

14. 10. 2010.

ПОД ЈЕЗИКОМ

Ставио сам оловку под језик,
да ископам реч.
Под језиком је рудник.
Под језиком је речник.
У плувачки је приручник.
Језик је корисник.
Језик је количник.
Пљувачка је прагматик.
Пљувачка је флегматик.
Зуби су граничник.
Зуби су колерик.
Језик је болесник.
Реч је сановник.
Језик је изгредник.
Језик има ускличник!
Уста су ивичник.
Усне су плочник.
Грло је сливник.
Из грла је врло
– нагрнуло!

7. 12. 2010.

КИША

Киша, тиша него кад Миша пише.
Наслоњен на оловку, или са врхом оловке у устима.
Нема ништа тише од кише, док се низ прозорско стакло слива.
А ништа лепше од гуске која плива у барицама између њива.

11. 6. 2012.

ИМАО, ПА НЕМАО

1.

Имао сам једно огледало.
Није било тако мало.
У њега је све стало.
У њему се све огледало.

Али однекуд се прикрала
Промаја једна мала.
Не знам шта је хтела,
можда... да се огледа?
И тако, огледала
се она огледала,
док се није саплела
и пала, пала, пала
и огледало полупала.

2.

Имао сам један балон.
Плави балон.
Ал' је био леп он!
Док га није привукао балкон,
Оде балон на балкон!
И одлете са балкона!
Без пардона.

3.

Имао сам једну оловку.
Цртао сам и писао том оловком,
чачкао нос и уво том оловком.
Грицкао сам ту оловку,
тупио и оштрио оловку
зарезачем,
као мачем.

Постајала је све тања и мања,
постајала је све мања и тања,
док се није толико стањила,
док се није толико смањила,

да нисам више
могао њом да пишем,
ни да је држим
међу прстима.

Остао ми је комадић само,
који, углавном, не чувамо.

24. 6. 2012.

ОБЛАК

Летео сам изнад облака!
Заиста, не измишљам, није цака.
Било је високо, високо,
не знам тачно колико,
колико год може да добаци око,
чини ми се да је баш толико
било високо!

Не верујете? Зар ми не верујете?
Али можете да ми поверујете,
јер летети може свако,
то је барем данас лако...
Нисам птица и немам крила,
а нисам ни врста лептира,
као што видиш
нисам ни слепи миш,
ни јунак из стрипа,
односно са ТВ или филма,
не летим на свој погон,
нити ме тера нагон,
просто одете до аеродрома, летишта,
купите карту у одређеном правцу
и уђете у авион,
и препустите се вештим командама пилота
и лет вам постаје дивота!
Видећете да није ништа
страшно...

Зар није лепо летети! Лепо је летети, летети
(само се сети Душка
и оног о чему се шушка),
нема од тога ничега
лепшега на свету.

Требиње, 25. 7. 2012.